

1323 b

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE
Ministru

Nr. G5-1/6657

București, 20 aprilie 2018

Domnule senator,

SG: 2074
03.05.2018
19.03

Referitor la interpelarea dumneavoastră cu privire la transmiterea listelor cuprinzând inclusiv numele cetățenilor români din toate țările cu care România întreține relații diplomatice și unde sunt mai puțin de 100 de persoane înregistrate la misiunile diplomatice sau oficiile consulare, vă comunicăm următoarele:

Ministerul Afacerilor Externe nu deține o listă nominală a cetățenilor români aflați temporar sau permanent în străinătate.

În ceea ce privește înregistrarea cetățenilor români la misiuni, precizăm faptul că în conformitate cu prevederile art. 5 lit. d) din Legea nr. 248/2005 privind regimul liberei circulații a cetățenilor români în străinătate, cu modificările și completările ulterioare, *cetățenii români au obligația, în cazul stabilirii reședinței sau a domiciliului în străinătate, de a informa cea mai apropiată misiune diplomatică sau oficiu consular al României.*

Actul normativ invocat nu prevede, însă, nicio sancțiune pentru nerespectarea obligației de notificare stipulate exclusiv în sarcina cetățenilor români. Cu toate că Ministerul Afacerilor Externe (MAE) a lansat numeroase apeluri prin campanii de informare publică derulate atât pe teritoriul României, cât și în străinătate, prin intermediul misiunilor diplomatice și oficiilor consulare (MD/OC), cu privire la utilitatea operațiunii de înregistrare la misiuni ca instrument de sprijin pentru coordonarea acțiunilor de protecție consulară și de eventuală evacuare în situații de urgență/criză, în practică se constată reticențe majore ale cetățenilor români în a da curs acestei obligații.

Domnului Radu-Mihai Mihail
Senator
Parlamentul României

Pentru efectuarea formalităților de înregistrare a cetățenilor români la misiunile diplomatice și oficiile consulare ale României din străinătate nu se percep taxe consulare.

Cetățenii români aflați în străinătate, în cazul stabilirii reședinței sau a domiciliului, au obligația să informeze cea mai apropiată misiune diplomatică sau oficiul consular din statul respectiv.

De asemenea, aceștia au posibilitatea să se înregistreze la misiunea diplomatică sau oficiul consular prin intermediul Sistemului Informatic pentru Managementul Integrat al Serviciilor pentru Cetățeni: www.econsulat.ro (acest sistem informatic are și o componentă de programare pentru solicitanții de servicii consulare).

În toate situațiile, înregistrarea cetățenilor români la misiunile diplomatice sau la oficiile consulare ale României din străinătate nu se operează din oficiu, cu ocazia prestării unor servicii consulare, ci exclusiv la solicitarea persoanelor în cauză.

Subliniem faptul că legislația în vigoare nu prevede în sarcina MD/OC obligația de a înregistra din oficiu cetățenii români aflați în străinătate. Mai mult, orice altă măsură de a elabora evidențe cu acest obiect, inițiată de MAE prin MD/OC, ar contraveni prevederilor Legii nr.248/2005 și ar aduce atingere dispozițiilor Legii nr.677/ 2001 privind protecția datelor cu caracter personal.

În circumstanțele explicate anterior, datele proprii ale MD/OC, întocmite în baza art. 5 lit. d) din Legea nr. 248/2005, nu pot constitui o bază reală pentru determinarea prezenței românești efective în străinătate, unica sursă pertinentă la nivelul autorităților române rămânând evidențele Direcției Generale de Pașapoarte (DGP) din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, în care figurează persoanele cu statut de cetățeni români cu domiciliul stabilit în străinătate.

Nici aceste date nu sunt însă relevante pentru a reda dimensiunile reale ale prezenței românești în străinătate, întrucât o mare parte dintre cetățenii români stabiliți efectiv în străinătate nu solicită înscrierea în pașapoartele românești a mențiunii privind stabilirea domiciliului în străinătate, dat fiind că Legea nr. 248/2005 nu instituie o obligație în acest sens, ci conține doar o normă permisivă, lăsând decizia la latitudinea persoanelor în cauză: *„cetățeanul român care și-a stabilit domiciliul în străinătate poate solicita eliberarea unui pașaport (...) cu menționarea țării de domiciliu”* (art. 34 alin. 1 din lege).

În practică, numeroși cetățeni români evită procedura de înscriere în pașapoarte a mențiunii privind stabilirea domiciliului în străinătate, deoarece Legea nr. 248/2005 impune, la momentul aprobării unui astfel de statut, retragerea cărților de identitate cu domiciliul în România. În special cetățenii români stabiliți în state membre ale Uniunii Europene sunt refractari față de măsura retragerii cărților de identitate, cu atât mai mult cu cât în Uniunea Europeană este posibilă stabilirea domiciliului și direct în baza cărții de identitate, nefiind strict necesară deținerea unui pașaport.

Consecința este că în evidențele DGP figurează în jur de 700.000 titulari ai unor pașapoarte de cetățean român cu domiciliul în străinătate, dar nici această cifră nu reflectă realitatea obiectivă a comunităților românești din străinătate.

Dificultatea determinării dimensiunilor reale ale diasporei românești rezidă și din faptul că, în cazul cetățenilor români cu domiciliul legal în România (aflați încă în posesia unei cărți de identitate românești), dar care locuiesc efectiv în străinătate, legislația română nu impune înscrierea reședinței din străinătate în documentele de identitate românești sau în evidențele autorităților române.

În condițiile date, cele mai relevante cifre rămân datele statistice puse la dispoziție de autoritățile statelor de reședință responsabile de evidența străinilor stabiliți pe propriile teritorii naționale.

Și aceste cifre au însă un anumit grad de relativitate, întrucât în evidențele serviciilor de imigrări nu se regăsesc, de exemplu, persoanele cu dublă cetățenie, respectiv cetățenii români care au dobândit între timp și cetățenia statului de domiciliu/reședință, aceștia fiind radiați din registrele de străini. De asemenea, statisticile specificate nu includ, de regulă, cetățenii români care își stabilesc reședința într-un stat doar pe termen scurt (ex: lucrătorii sezonieri din statele membre ale Uniunii Europene) sau pe cei care nu și-au reglementat legal șederea pe plan local.

Totodată, există state membre UE care nu radiază cetățenii comunitari înregistrați ca rezidenți pe plan local, atunci când aceștia își mută reședința în alte state membre UE (ex: Spania).

În plus, unele state membre ale Uniunii Europene nu dețin o evidență a rezidenților de pe propriul teritoriu național, care sunt cetățeni ai celorlalte state membre, deoarece legislația locală nu impune obligația înregistrării acestora (ex.: Franța, Irlanda).

Precizăm că regimul înregistrării cetățenilor europeni rezidenți în spațiul UE este reglementat, la nivel european, printr-o normă permisivă, articolul 8 alin. (1) din Directiva 38/2004/CE privind dreptul la libera circulație și ședere pe teritoriul statelor membre pentru cetățenii UE și membrii familiilor acestora prevăzând că „*pentru perioade de ședere ce depășesc trei luni, statul membru gazdă poate cere cetățenilor Uniunii să se înregistreze la autoritățile competente*”.

Pe baza datelor statistice furnizate de autoritățile locale, corelate cu estimările MD/OC, se constată că cele mai numeroase comunități românești se înregistrează, la nivelul Uniunii Europene, în Italia (1.168.552), Spania (aprox. 900.000), Germania (609.308) și Marea Britanie (aprox. 400.000).

În total, se estimează că aproximativ 3,5 – 4 milioane de cetățeni români, respectiv 20% din populația României, și-au stabilit domiciliul sau reședința în afara frontierelor țării.

Dintre aceștia, aproximativ 3.800.000 cetățeni români trăiesc în Europa, peste 500.000 în America de Nord, 8.000 în America Centrală și de Sud, peste 22.000 în Africa și Orientul Mijlociu și 39.000 în Asia și Oceania.

Datele indicate nu includ comunitățile românești istorice (Republica Moldova, Serbia, Ucraina).

În ceea ce privește transmiterea unor astfel de date către Institutul Național de Statistică (INS), vă aducem la cunoștință că prevederile legale în vigoare nu stipulează o obligație a MAE în sensul respectiv.

Cu toate acestea, în cursul reuniunilor de lucru organizate în ultimul timp, cu participarea reprezentanților celor două instituții, MAE și-a exprimat deplina disponibilitate de a transmite INS orice date de interes pe care le deține, în măsura în care sunt considerate relevante pentru elaborarea unor statistici oficiale, având în vedere observațiile specificate anterior.

Referitor la Ministerul Afacerilor Interne (MAI), MAE colaborează îndeaproape cu structurile acestui minister, înregistrându-se un schimb permanent de date în cadrul procedurilor consulare în a căror soluționare sunt implicate diverse entități din cadrul MAI.

Cu deosebită considerație,

Teodor Meleșcanu

